

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/61
KARAR NO : 1987/62

K A R A R

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber 1402 sayılı Kanunun 13/a-b maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

TCK. 448, 463, 26/7
6136 sk 13/1

Davacı : K.H.

Sanıklar : Zeki Aybay, Salman Akyüz, Tayfur Erel

K O N U : 12.11.1979 günü siyasal-ideolojik sol görüşlü olan sanıklar Mehmet Ali Gürboğa, Zeki Aybar, Salman Akyüz ve Tayfur Erel'in görüş ayrılığı nedeniyle Tarsus Dostlar Kiraathanesine silahlarıyla ateş edip taradıkları ve müşteki Yaşar Şahin'i yaralayarak öldürmeye teşebbüs ettikleri, ileri sürülerek TCK.nun 64/1-2. maddesi yoluyla TCK.nun 448., 463., 26/7., ve 6136 sayılı Kanunun 13/1. maddeleriyle tecziye edilmek üzere, Tarsus Sorgu Hakimliği'nce 3.11.1981 gününde, 1980/28-1981/60 sayı ile; haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilmiştir.

Dosya Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi'nce görüşü sorulmak üzere Tarsus C. Savcılığı kanalıyla Adana Sıkıyönetim Komutanlığı'na gönderilmiş ve adı geçen Komutanlıkça 18.11.1981 gününde, 1981/2244 sayılı yazı ile; suçun niteliğine göre soruşturma evrakının sıkıyönetim askerî savcılığına gönderilmesine gerek görülmediği belirtilerek Tarsus C. Savcılığı'na iade edilmiştir.

Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi; 23.6.1982 gününde, esas 1981/219- karar 1982/136 sayı ile; Adana Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 19.6.1982 tarih ve 1982/946 sayılı yazısı ile görevsizlik kararı verilmesi istendiğini belirterek, mahkemenin görevsizliğine karar vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi; 20.10.1982 gününde, 1982/846-413 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim mahkemesinde görülen davalarla bağlantılı bulunmadığı gerekçesiyle ve 1402 sayılı Kanunun 13/a-b. maddesindeki koşullar gerçekleşmediğinden görevsizlik kararı vermiştir.

Bu kararın sıkıyönetim komutanı tarafından temyiz edilmesi üzerine Askerî Yargıtay 5. Dairesi; 20.4.1983 gününde, 1983/297-275 sayı ile; "Adana Sıkıyönetim Komutanınca 18.11.1981 gün ve Ad.Müş. 81/2244 sayılı yazı ile, suçun niteliği itibariyle sıkıyönetim askerî savcılığına gönderilmesine gerek olmadığı belirtilmek suretiyle komutanın kanuni yetkisini kullanmış olmasına ve 1402 sayılı Kanunun 13. ve 15. maddelerinde komutanlara tanınan takdir yetkisinin ancak bir defa kullanılabilmesi mümkün olmasına göre verilen görevsizlik hükmü yerinde görülerek" onanmıştır.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına ve bu uyuşmazlığın Uyuşmazlık Mahkemesi'nce çözümlenmesi gerekmesine rağmen bu

yapılmayarak, Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi'nce dava dosyası yeniden 1983/96 esas sayısına kaydedilerek duruşmaya devam edilmiş ve adı geçen mahkeme 19.3.1986 gününde, esas 1983/96, karar 1986/105 sayı ile; sanıklardan Mehmet Ali Gürboğa hakkında açılan davanın ölmüş olması nedeniyle ortadan kaldırılmasına ve diğer sanıklar Zeki Aybay, Salman Akyüz ve Tayfur Erel'in TCK.nun 448., 463., 59. ve 6136 sayılı Kanununun 13/1. maddeleri ile tecziyelerine ve TCK.nun 264/7. madde yönünden beraatlerine karar vermiştir.

Bu karar mahkûm olan her üç sanık tarafından temyiz edilmiş ve Yargıtay 1. Ceza Dairesi; 25.2.1987 gününde, esas 1986/3826, karar 1987/473 sayı ile; "Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23.6.1982 tarihli görevsizlik kararından sonra Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi'de 20.10.1982 tarihinde görevsizlik kararı vermiş ve bu karar Askerî Yargıtay 5. Dairesi'nce 20.4.1983 tarihinde onandıktan sonra Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi 20.5.1983 günlü tensiple tekrar yargılamaya başlamıştır. Ortada iki mahkemenin de görevsizlik kararı varken ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nden karar alınması gerekirken bunun yerine getirilmeden yargılama yapılıp kararı verilmesi usule aykırı görüldüğünden sair cihetler incelenmeksizin sanıklar hakkındaki hükmün öncelikle bu nedenle bozulmasına" karar vermiştir.

Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi; 29.4.1987 gününde, 1987/76-80 sayı ile; evvelce oluşan görev uyuşmazlığının çözümlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş ve dosya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 28.5.1987 gün, 2136 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, Mazhar Akman, Uğur Tönük, Ergun Argon ve A. Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı 8.6.1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler; okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bilgin Töre'nin Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere sanıklara atılı suçlar Tarsus İlçesinin bağlı olduğu İçel İlinde kapsamına alarak bütün yurttaki 12.9.1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 12.11.1979 günü işlenmiştir.

Bu suçlar, siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla beraber, 1402 sayılı Kanununun 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içerisinde organik ve örgütsel bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut kanıt bulunmamasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Tarsus Ağır Ceza Mahkeme-

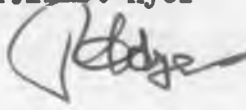
sinin 23.6.1982 günlü, esas 1981/219, karar 1982/136 sayılı görevsizlik kararının öldüğü anlaşılan sanık Mehmet Ali Gürboğa dışındaki sanıklara ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, ancak Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi'nce sanıklardan Mehmet Ali Gürboğa hakkında verilen kamu davasının ortadan kaldırılması kararını taraflarca temyiz edilmekle kesinleştiği dava dosyası münderecaatından anlaşıldığına, bu nedenle Tarsus Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23.6.1982 günlü, esas 1981/219, karar 1982/136 sayılı görevsizlik kararının diğer sanıklar Zeki Aybay, Selman Akyüz ve Tayfun Erel'e ilişkin kısmının kaldırılmasına, 8.6.1987 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

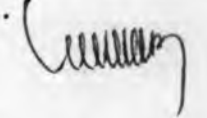
Üye
Y.İsmet Ayer

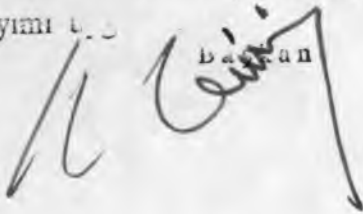
Üye
Meburure Gözdemir

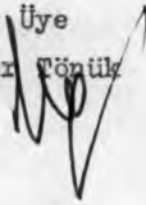
Üye
A.Mazhar Akman

Bu kararın Resmi gazete'de
yayını

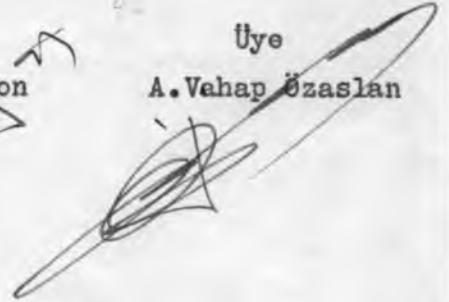
Üye
Uğur Fönük

Üye
Ergun Argon

Üye
A.Vahap Özasan

i/ç